

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Wittering.nl

Plaats : Rosmalen
BRIN nummer : 27ZA|C1
Onderzoeksnummer : 283409
Datum onderzoek : 25 juni en 2 juli 2015
Datum vaststelling : 24 september 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	7
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	13
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	17
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	19
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	23

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

Wittering.nl heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

1. Onderwijsresultaten: (leren de leerlingen voldoende?)

- De school haalt structureel goede eindresultaten in de kernvakken. De school besteedt veel aandacht aan het onderwijs leerproces met continue aandacht voor de doelgerichtheid. Door welbevinden, betrokkenheid en leervermogen als graadmeters voor ontwikkeling in te zetten, verwacht de school het maximale uit de kinderen te kunnen halen.

2. Onderwijsproces: (geven de leraren goed les?)

- Het leerstofaanbod voor de kernvakken is breed, gevarieerd en eigentijds en sluit vanwege de afstemming van doelen en aanbod aan op de individuele onderwijs- en ontwikkelingsbehoefte van de leerlingen;
- Sterk van de school is het brede en gevarieerde aanbod (wetenschap & techniek, beeldende vorming, natuur, muziek, cultuur, buitenspel en bewegingsaanbod) dat vanuit een holistisch perspectief wordt georganiseerd in de vorm van kernconcepten. Daarbij staan de betrokkenheid en zelfsturingsmogelijkheden van de kinderen centraal;
- Kans: Hoe zou de school ook het aanbod, bijvoorbeeld op het gebied van de Engelse taal, kunnen beschrijven en vastleggen in te bereiken doelen en eindtermen?
- Het didactisch handelen van het team stelt de kinderen goed in staat tot leren en ontwikkeling.

3. Schoolklimaat en veiligheid: (is er een goede sfeer en veiligheid voor de leerlingen?)

- Er is sprake van een ambitieus, ondersteunend en veilig schoolklimaat vanuit visie, afspraken en duidelijk normbesef: veiligheid, relatie en autonomie. De waarden van de school zijn hierbij ondersteunend.
- De leerlingen en ouders geven aan heel tevreden te zijn, een bevestiging van het positieve schoolklimaat;

4. Kwaliteitszorg en ambitie (heeft de school een goed kwaliteitsbeleid en een professionele cultuur?)

- De school kent een professionele kwaliteitscultuur, waar de directeur duidelijk op aanstuurt en het team een grote inzet en betrokkenheid toont;

- Kans: Hoe zorgen de directeur en het team ervoor dat deze cultuur en dienstbaarheid de werkdruk van het team kan verlagen en er nog meer gebruik van elkaars kwaliteiten kan worden gemaakt door elkaar gericht op de werkvloer te visiteren en daarbij feedback te geven en te krijgen?
- Kans: Op welke manier kan de school in haar schoolgids en op de website alle opbrengsten (resultaten breed aanbod, resultaten na 3 jaar voortgezet onderwijs en sociale opbrengsten) beschrijven, zodat het recht doet aan de school en haar visie?

Het team is trots op het feit dat men samen de verantwoordelijkheid draagt voor het specifieke onderwijsconcept van Wittering.nl. Daarvoor geldt de stelregel: 'het geheel is meer dan de som der delen'.

Daarnaast is het team trots dat niet de leerstof bepalend is en centraal staat, maar de ontwikkeling van de leerling, waarbij ieder kind op zijn eigen tempo en manier kan leren.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Cognitieve eindresultaten				•	

De school haalt structureel goede eindresultaten voor de kernvakken. Deze zijn al jaren stabiel. Over de tussenresultaten kan de inspectie geen uitspraak doen, omdat de leerlingen worden getoetst op het moment dat zij de leerstof beheersen (dynamische toetsing) hetgeen betekent dat de tussenresultaten van de leerlingen niet kunnen worden afgezet tegen de normen die de inspectie daarvoor hanteert.

De leerlingen worden iedere dag in hun totale ontwikkeling gevolgd waarbij het leerstofaanbod aansluit bij de ontwikkeling van iedere leerling en men de lat hoog legt om de hoge verwachtingen waar te kunnen maken.

Daarmee ziet het er naar uit of de school in staat is het maximale uit iedere leerling te halen.

Naast deze onderwijsresultaten kan de school nog ambities voor de resultaten op andere gebieden vaststellen en in beeld brengen. Er liggen dan kansen bij wereldoriëntatie, de creatieve vakgebieden die in ateliers worden aangeboden en de sociaal-emotionele resultaten. Hiermee kan de school laten zien dat de leerlingen kennis en vaardigheden in brede zin ontwikkelen.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod				•
2.2	Zicht op ontwikkeling				•

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.3	Didactisch handelen				•
2.4	Ondersteuning				•

Basisschool Wittering.nl heeft een breed, gevarieerd en eigentijds aanbod voor de kernvakken, maar dat geldt zeker ook voor de andere leerstofgebieden. Het leerstofaanbod sluit vanwege de afstemming van doelen en aanbod aan op de individuele ontwikkelingsbehoefte van de leerlingen.

De school gaat daarbij uit van het onderwijsconcept waarin in plaats van de leerstof centraal te stellen, het leerproces van de leerling permanent centraal staat en waarin de leerling zich volgens eigen tempo en leerbehoefte kan ontwikkelen. De indeling van de leerlingen vindt daarbij plaats in drie units in de leeftijden van 4 tot 6 jaar (unit 1), 6 tot 9 jaar (unit 2) en 9 tot 12 jaar (unit 3). Iedere unit bestaat uit maximaal 100 leerlingen die daarin begeleid worden door een regisseur, een mentor en drie begeleiders.

De inrichting van de school en de units bieden, ondanks het gegeven dat het grote ruimtes zijn, overzicht en structuur. Omdat de vele leer- en ontwikkelingsmaterialen goed geordend, aantrekkelijk worden gepresenteerd en opgeruimd zijn, is er sprake van een rijke leeromgeving. Vanwege het vrij door de ruimte kunnen bewegen van de leerlingen, is er tegelijk ook sprake van een huiselijke sfeer.

Om aan de verschillende individuele manieren van leren tegemoet te komen, maakt de school, naast de inzet van methodes, ook gebruik van verschillende andere leerbronnen, waardoor er sprake is van een ruim aanbod, gegeneerd vanuit kernconcepten. Daarin komen naast de basisvakgebieden, de leergebieden als wetenschap en techniek, creativiteit, natuur, cultuur, sport, muziek en dans uitgebreid aan bod in nauwe samenwerking met andere samenwerkingspartners zoals vakdocenten, ouders, vrijwilligers en regionale organisaties.

Een kans daarbij voor Wittering.nl is de einddoelen van het brede aanbod vast te stellen in die zin van wat de school de leerlingen (minimaal) mee wil geven en wat zij moeten kennen en kunnen aan het einde van de basisschool. En vervolgens aan het einde van de basisschool nagaan wat de leerlingen op deze leergebieden bereikt hebben door dat meetbaar te maken.

Het didactisch handelen van het team stelt de leerlingen goed in staat tot leren en ontwikkeling. In de lessen is een heldere structuur zichtbaar en de begeleiders geven duidelijk uitleg. Er is sprake van rust en een betrokken en taakgerichte werkhouding van de leerlingen. De interactie tussen de

groepsleiding en leerling geeft leerlingen ruimte om te leren met- en van elkaar, zowel in tweetallen als in groter verband.

De doelen van de kernconcepten zijn op 3 (instructie-)niveaus uitgewerkt waarbij de te bereiken einddoelen duidelijk zijn beschreven. De school gaat uit van het principe dat leerlingen in staat zijn eigen leer- en tussendoelen te stellen en zo eigenaar te zijn van hun eigen leerproces. Daarbij staan de betrokkenheid en zelfsturingsmogelijkheden van de kinderen centraal (het eigen doelen kunnen benoemen, werken aan inzichten, vaardigheden & feiten). De uitdaging daarbij is regelmatig op de door de leerlingen gestelde doelen met hen te reflecteren en in een aantal gevallen nog 'puntiger' en meer smart te (laten) formuleren. Tijdens de bezochtdag constateerde de inspectie dat de doelformulering bij een aantal leerlingen wat beperkt was geformuleerd, zodat niet helder was wat de leerlingen nu precies wilden of gingen leren.

De unit teams houden zicht op de (brede) ontwikkeling van hun leerlingen met behulp van toetsen, observaties, individuele kindgesprekken en oudergesprekken. Ze gebruiken deze informatie om te bepalen wat de leerlingen nodig hebben. Dat kan extra uitleg, ondersteuning, begeleiding, externe hulp of juist meer uitdaging betekenen. In de planning van het onderwijs houden de leraren rekening met het niveau van de ontwikkeling van de leerlingen, door verschillende instructie- en verwerkingsniveaus toe te passen. Bij een aantal leerlingen is sprake van het gegeven dat zij het eindniveau van de basisschool niet kunnen halen. Dat vertaalt de school in de vorm van een ontwikkelingsperspectief (opp). Deze opp's voldoen aan de eisen die de inspectie daaraan stelt en sluiten doelgericht aan bij de ontwikkelingsmogelijkheden van deze leerlingen.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

Op basisschool Wittering.nl is er volop inzicht in- en oog voor het kind in zijn totaliteit met als basis zijn welbevinden en een veilig gevoel. De sfeer en het pedagogisch klimaat worden zowel door de leerlingen, de ouders als het team als heel prettig ervaren.

Er is sprake van een ambitieus, ondersteunend en veilig schoolklimaat gebaseerd op een duidelijke visie vanuit een holistisch perspectief op de brede ontwikkeling van de leerlingen.

De school vertaalt de visie naar uitgewerkte kernconcepten vanuit breed gedragen kernwaarden (veiligheid, relatie en autonomie) en heldere positief geformuleerde schoolregels, gebaseerd op een duidelijk normbesef. Daarbij

is het team alert op een veilig klimaat met voldoende structuur en rust in de school. Signalen worden serieus genomen en indien nodig treedt het team snel en adequaat op.

De leerlingen en ouders geven aan heel tevreden te zijn, een bevestiging van het positieve schoolklimaat; Uitspraak van een leerling: "Superleuk hier, je hebt vrijheid en je zit niet in klasjes!"

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering				•
4.2	Kwaliteitscultuur				•
4.3	Verantwoording en dialoog				•

De school kent een professionele kwaliteitscultuur waar de directeur duidelijk op aanstuurt en het team een grote inzet en betrokkenheid toont, ook om elkaar zowel inhoudelijke- als procesfeedback te kunnen en durven te geven.

Wittering.nl is een waarden gestuurde organisatie, die het fundament vormt en richting geeft aan het dagelijks handelen van allen. Het elkaar zien, samenwerken en een ander vooruit helpen, zoals het feedback geven en ontvangen (het feed-up en feed- forward principe waarbij gereflecteerd wordt op het gegeven of er daarbij sprake is van een fixed- of growth mindset), zijn belangrijke pijlers van die waarden en cruciaal voor het leer- en verbeterklimaat.

Juist die grote betrokkenheid en inzet van het team kan een valkuil zijn omdat men niet snel 'nee' zal zeggen in haar enthousiasme om verbeteringen aan te willen pakken.

De directeur is zich daarvan terdege bewust en stuurt op kwaliteit door de plannen qua inhoud, inzet en tijd te prioriteren. Daarin kan de school echter nog een verbeterslag maken door de plannen in smart te bereiken resultaten te beschrijven, waardoor er bij de evaluatie eenvoudig te checken is of de gewenste resultaten daadwerkelijk bereikt zijn.

Ondanks het feit dat het onderwijs in open ruimtes plaatsvindt en er veelvuldig overleg plaatsvindt binnen de units, is er de kans om nog meer gebruik te maken van elkaars kwaliteiten door elkaar gericht op de werkvloer te visiteren en daarbij feedback te geven en te vragen.

De verantwoording en dialoog naar ouders en derden is op orde: deze is laagdrempelig, open en transparant. Er is veel informatie beschikbaar voor ouders, medezeggenschapsraad en bestuur. Dat gebeurt in de vorm van verslagen, ouderavonden, nieuwsbrieven en op de website. De verantwoording en dialoog naar ouders en derden kan zich nog verdiepen. Dit kan bijvoorbeeld door in de schoolgids en op de website bij de verantwoording van de resultaten

aan ouders op te nemen of de leerlingen na drie jaar op het voortgezet onderwijs zich nog steeds naar verwachting ontwikkelen. Zo kan daarmee vast worden gesteld of de leerlingen het juiste schooladvies hebben gekregen. Daarnaast is het aan te bevelen om de sociale opbrengsten te vermelden, juist omdat de school daar veel werk van maakt.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie heeft, na de invoering van de wet passend onderwijs, ook gekeken of de school voldoet aan de aangepaste wettelijke voorschriften over de schoolgids, het schoolplan en het ontwikkelingsperspectief. Daarbij is geconstateerd dat de school hieraan inmiddels voldoet. Het bestuur heeft de informatie over het samenwerkingsverband waarbij het bevoegd gezag van de school is aangesloten, in de schoolgids van 2015-2016 toegevoegd. Ook is een tweede tekortkoming aangepast, waarbij in het lesrooster van het schooljaar 2015-2016 er geen sprake meer is van meer dan maximaal zeven onvolledige lesweken.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op Wittering.nl.

Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geven het bestuur en de directie hun reactie:

Kwaliteitsonderzoek Wittering.nl (27ZA), Stichting Signum 25 juni en 2 juli 2015

Het bestuur, de directie en het team van Wittering.nl heeft het kwaliteitsonderzoek als positief en inspirerend ervaren. De feedback van de inspecteur geeft ons handvatten voor doorontwikkeling en de oordelen komen in grote mate overeen met onze zelfevaluatie.

De ontwikkelingsrichting van de school formuleren bestuur en school als volgt:

Cognitieve eindresultaten:

De eindresultaten van Wittering.nl zijn al jaren boven het gemiddelde. Onderwijs op de manier zoals Wittering deze inricht, draagt bij en doet recht aan de ontwikkeling van kinderen. Hier zijn wij dan ook gepast trots op.

De verantwoording van ons onderwijs verder uitdiepen en verbreden, is een geziene kans van de Inspecteur. Dit heeft Wittering.nl deels al direct ter harte genomen en in de nieuwe schoolgids verwerkt. Daarnaast wordt aankomend jaar onderzocht hoe de kinderen na drie jaar voortgezet onderwijs zich ontwikkelen en of dat naar verwachting is. Deze uitkomsten zullen als opbrengsten gedeeld worden met ouders en derden. De sociale opbrengsten worden nu ook expliciet vermeld, juist omdat de school daar veel aandacht aan besteedt. De einddoelen meetbaar wegzetten voor alle ontwikkelingsgebieden is iets dat Wittering.nl de komende drie jaar verder gaat uitbouwen.

Aanbod:

Wittering.nl biedt de leerlingen een breed en eigentijds aanbod, vanuit een holistisch perspectief. De kernconcepten vormen het curriculum en geven inzicht in de wereld en het leven. Wittering.nl blijft op zoek naar het best passende aanbod voor de doelen die centraal staan, aansluitend op de onderwijsbehoeften van het kind. Het aanbod overdraagbaar maken waar dat mogelijk zou kunnen zijn, is een nieuwe uitdaging. Door de doelen helder te formuleren en vast te leggen, hoopt de school dit te kunnen realiseren.

De kansen die de Inspecteur heeft gedeeld heeft Wittering.nl daar waar mogelijk direct beetgepakt. Het managementteam is verschillende mogelijkheden aan het verkennen om de Engelse taal structureler in de kernconcepten te plaatsen. Elk kwartaal wordt er tijdens de studiedagen en kernconceptoverleggen met het team mogelijkheden ontwikkeld om het Engelse aanbod in alle units vorm te geven. Daarnaast gebruik gaan maken van 'Newswise', een nieuw onderdeel van 'Nieuwsbegrip' dat al ingezet wordt in de taal/rekenruimte, behoort tot de mogelijkheden.

Zicht op ontwikkeling:

De actuele ontwikkeling van een kind opsporen is geen sinecure. Het inspectiebezoek heeft de school bevestigd en zelfs geroemd in het feit dat we dat zicht op ontwikkeling hebben. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst.

Didactisch handelen:

Welbevinden en betrokkenheid zijn procesvariabelen voor ontwikkeling. Voor Wittering.nl is dat het uitgangspunt, waarbij de waarden sturend zijn. Door de verschillende wisselingen in het team blijft het een uitdaging om het team dit alles eigen te laten maken. In de begeleiding en opleiding van nieuwe mensen gaat veel tijd en energie zitten. Wittering.nl is in ontwikkeling op dit gebied, maar het heeft zeker in de plannings- en professionaliseringsdocumenten een prominente rol.

Ondersteuning:

Op Wittering.nl gaan we uit van de verschillen en vergelijken we de kinderen met zichzelf. Dit daagt het team uit om steeds het aanbod en de ondersteuning passend te maken, zodat een kind vanuit betrokkenheid zichzelf kan ontwikkelen. Er wordt in dit proces steeds nauwer samengewerkt met de wijk en de Meijerij. Deze samenwerking wordt de komende jaren verder verstevigd en geoptimaliseerd.

Schoolklimaat & veiligheid:

Er is sprake van een stimulerend en uitdagend pedagogisch klimaat op Wittering.nl. De 10 waarden zijn geïntegreerd en verankerd in de dagelijkse gang van zaken. De verschillende werkvormen, het voeren van de reflectieve dialoog, het stellen van open vragen en de gelijkwaardigheid zijn de ingrediënten voor het professionele klimaat. De karakters en eigenzinnigheden van eenieder krijgen voldoende de ruimte om zich te tonen. Dit zorgt wel eens voor spanningen op de werkvloer en tussen de kinderen. Door dit bespreekbaar te maken en ook ouders te betrekken bij dit proces, ontstaat een

wederkerigheid. Iedereen mag er zijn. Wittering.nl is met haar dynamische en open omgeving, dé plek om elkaar te visiteren en feedback te geven en dat vindt continu plaats. Tijdens de studiedagen wordt aandacht besteed aan afstemming, eenduidige taal, elkaar vertrouwen en je geborgen voelen. Dat zijn voorwaarden om feedback te geven en te ontvangen.

Evaluatie en verbetering:

De zelfevaluatie voorafgaand aan het bezoek zet alle zaken weer op scherp en is helpend om de organisatie eerst zelf onder de loep te nemen. Dat we daarbij kritisch zijn en onze lat hoog leggen, blijkt uit het feit dat de Inspecteur ons op alle kwaliteitsgebieden met een GOED beoordeelt. Zelf gaven we aan dat het 'didactisch handelen', 'schoolklimaat' en 'veiligheid' in een ontwikkelfase zitten en nog meer geoptimaliseerd mogen worden. Deze zijn in het strategisch beleidsplan van de komende jaren uitgewerkt.

Kwaliteitscultuur:

Het doel van het handelen van het team is te allen tijde het verbeteren van de kwaliteit van ons onderwijs. De gesprekken met het team gaan over de inhoud van het onderwijs, het gaat over de kinderen. Het bestuur steunt de school actief en denkt mee door middel van voortgangsgesprekken met de directie. Wittering.nl vervult een voorbeeldrol in onderwijsland, op het gebied van onderwijsvernieuwing. De school ziet het als haar opdracht om deze voorbeeldrol te blijven vervullen. Dit gebeurt onder andere door actieve deelname aan het landelijke project IIO (innovatie impuls onderwijs) en het doorbraakproject ICT. Ook regionale initiatieven worden door Wittering.nl ondersteund en zelfs geïnitieerd. Te denken valt aan "denktank eigentijds onderwijs", ondersteuning binnen de wijk en de vele bezoekersarrangementen die wekelijks plaatsvinden op de school.

Verantwoording en dialoog:

Wittering.nl vervult haar maatschappelijke opdracht door te laten zien dat onderwijs anders georganiseerd kan worden en dat kinderen zich daar optimaal in kunnen ontwikkelen.

We bedanken de Inspecteur voor deze waardevolle dagen, waarin verantwoording en dialoog centraal hebben gestaan. We zijn heel trots op het behaalde resultaat. Naast een schoolprestatie is het ook een overwinning voor alle vernieuwingsscholen. Signum gelooft en vertrouwt in het concept waarbij de ontwikkeling van het kind centraal staat.

Namens bestuur en directie, Rosmalen 14-09-2015

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook Wittering.nl.

Op 25 juni en 2 juli 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, regisseurs en directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in de drie units. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Op 25 juni en 2 juli 2015, aan het eind van beide onderzoeksdagen hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de regisseurs, mentoren en de begeleiders van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN *De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.*

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONTWIKKELINGSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren

gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: KLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de

veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.